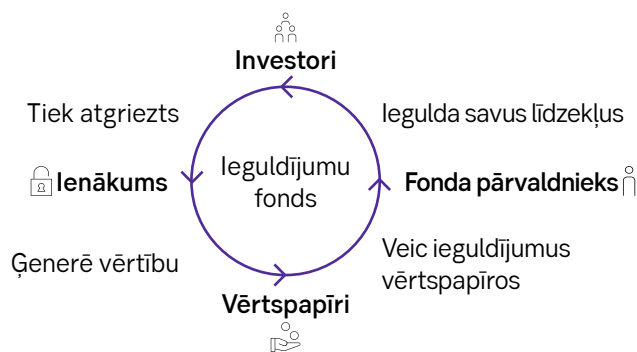

Ieguldījumu fondi

Vispārīga informācija

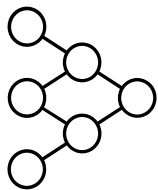
Ieguldījumu fonds ir aktīvu kopums, kas izveidots kolektīva ieguldījuma veikšanai, parasti bez noteikta termiņa. Ieguldījumu fondam parasti ir daudz ieguldītāju, un to pārvalda ieguldījumu pārvaldes sabiedrība.

Veicot ieguldījumus, ir svarīgi diversificēt riskus. Ieguldot fondā, Jūsu aktīvus parasti iegulda daudzās atšķirīgu aktīvu klasēs, piemēram, akcijās, obligācijās vai citu aktīvu klasēs. Tas samazina viena atsevišķa ieguldījuma ietekmi uz kopējiem aktīviem.

Fonda darbības rezultāti ir atkarīgi no:

- tā pārvaldītāja un/vai pārvaldes sabiedrības
- fonda pārvaldes stratēģijas
- reģioniem un nozarēm, kurās tiek veiktas investīcijas
- vispārējiem finanšu tirgus apstākļiem

Sarežģītība un klasifikācija

PVKIU fondi (angliski – *UCITS funds*) – “PVKIU” jeb “pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi” ir ieguldījumu fondi, kuru darbību regulē Eiropas Savienības līmenī. Šos fondus uzskata par stingri regulētiem, jo Direktīva 2014/91/ES nosaka prasības attiecībā uz fondu ieguldījumu stratēģiju, risku diversifikāciju utt. Informācija par konkrēto ieguldījumu fondu tiek ietverta attiecīgā fonda prospektā, noteikumos un ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas dokumentā.

Fondi, kas nav PVKIU – visi pārējie fondi, kuriem netiek piemērotas Direktīvas 2014/91/ES prasības (tos uzskata par potenciāli mazāk stingri regulētiem). Fondus, kas nav PVKIU fondi, Eiropā dēvē par alternatīvajiem ieguldījumu fondiem (AIF). Tie ietver riska ieguldījumu fondus (angliski – *hedge funds*), riska ieguldījumu fondu fondus, riska kapitāla un privātā kapitāla fondus un nekustamā īpašuma fondus.

Galvenās atšķirības starp PVKIU fondiem un fondiem, kas nav PVKIU fondi:

	PVKIU fonds	Fonds, kas nav PVKIU fonds:
Ieguldītāja kvalifikācija un ieguldīšanas kritēriji	Nav	Varētu būt nepieciešami (piemēram, sertificēti "profesionālie investori" ar noteiktu minimālo parakstīšanās summu)
NAV aprēķini	Vismaz reizi divās nedēļās (parasti aprēķina katru dienu)	Vismaz reizi mēnesī
Aizņemšanās ierobežojumi	Ierobežojums līdz 10% no neto aktīviem, ar nosacījumu, ka aizņēmums ir uz laiku	Nav aizņemšanās ierobežojumu
Sviras robeža (angliski – <i>leverage limit</i>)	Nedrīkst pārsniegt fonda neto aktīvu vērtību	Nav sviras ierobežojuma
Piemērojamais regulējums	UCITS (PVKIU) direktīva	Direktīva par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem (AIFMD)
Veic ieguldījumus	Tieši ieguldījumi, piemēram, akcijās, obligācijās utt.	Var izmantot atvasinātos finanšu instrumentus, piemēram, opcijas, nākotnes līgumus un citus instrumentus, kas piesaistīti tirgus indeksiem

Fonda daļu neto aktīvu vērtību (NAV) aprēķina pārvaldes sabiedrība, parasti katru dienu. Fondu, kas nav PVKIU fondi, NAV parasti aprēķina retāk, piemēram reizi mēnesī. NAV aprēķina, balstoties uz fonda finanšu instrumentu cenu izmaiņām, un tas nosaka fonda daļu pirkšanas un pārdošanas cenu. Iesniedzot pirkšanas vai pārdošanas rīkojumu, Klients nezina precīzu fonda daļu cenu.

Sarežģītība: PVKIU fondu daļas tiek uzskatītas par vienkāršiem finanšu instrumentiem. Visu fondu, kas nav PVKIU fondi, kā arī strukturēto PVKIU fondu daļas uzskata par sarežģītiem finanšu instrumentiem. Galvenokārt tas ir tāpēc, ka šiem fondiem ir mazāk stingri nosacījumi attiecībā uz diversifikāciju, ieguldījumu ierobežojumiem, kā arī citiem ieguldīšanas noteikumiem.

Vērtība

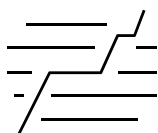
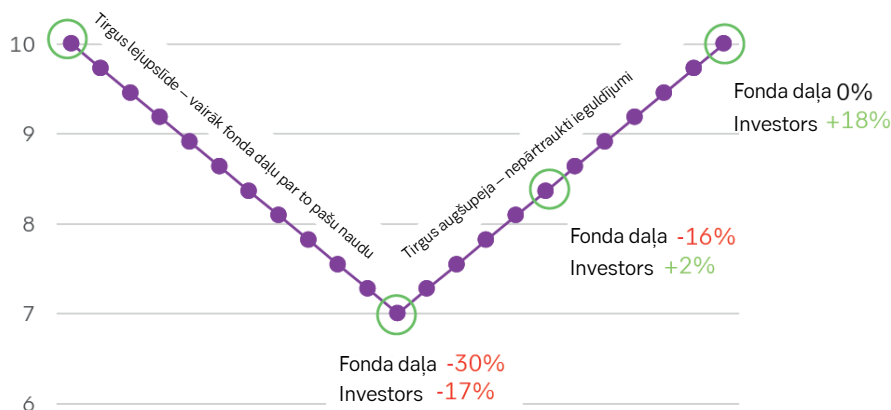
Ieguldījumu fonda vērtība ir atkarīga no citiem bāzes aktīviem, kuros fonds ir ieguldījis. Tā var **mainīties ieguldījuma termiņa laikā un var būt gan lielāka, gan mazāka** salīdzinājumā ar sākotnēji ieguldīto summu atkarībā no dominējošajiem tirgus apstākļiem.

Ieguldījumu fonda vēsturiskie rādītāji nav uzticams nākotnes rezultātu rādītājs (ja ieguldījumu atdeve kādā brīdī ir pozitīva, nav garantijas, ka tā saglabāsies tāda arī nākotnē), taču tas var palīdzēt novērtēt fonda daļas vērtības svārstības laika gaitā.

Veicot **regulārus ieguldījumus**, pat ja ieguldījumu veikšana tiek uzsākta tieši pirms tirgus lejupslīdes, tas dod lielāku iespēju sasniegt pozitīvu ieguldījuma vērtību, nekā ja tiek veikts vienreizējs ieguldījums. Veicot regulārus ieguldījumus, ir iespējams piedzīvot gan tirgus augšupeju, gan tā lejupslīdi.

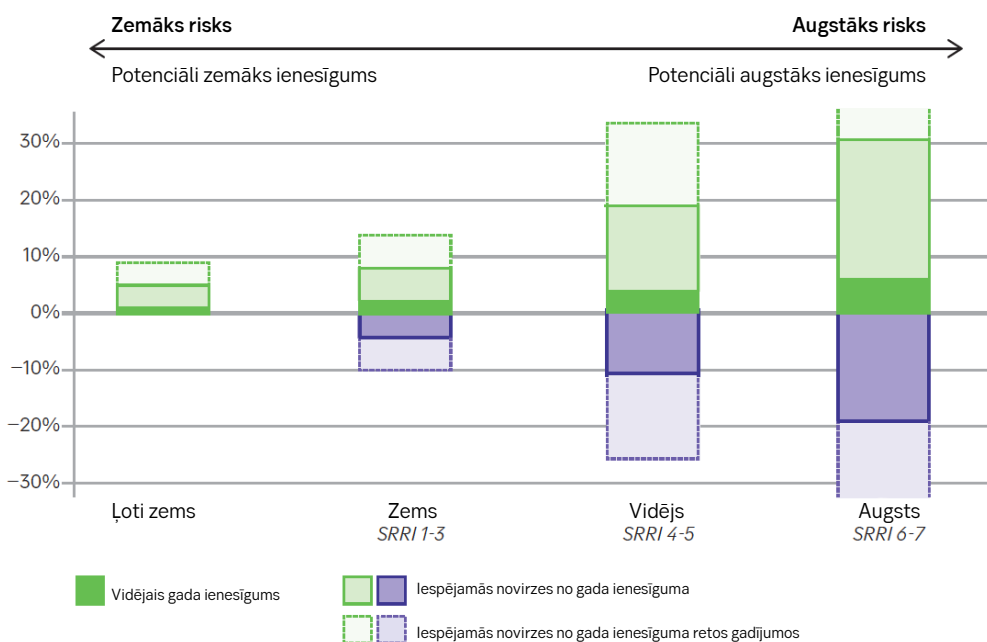
Investors sāk veikt regulārus ieguldījumus

Fonda daļas vērtība

Riski

ieguldījumu fondi negarantē konkrētu ienesīguma līmeni. Atdeve un risks ir cieši saistīti. Jo lielāks ir iespējamais ienesīgums, jo lielāks ir risks zaudēt būtisku sākotnējā ieguldījuma daļu. Finanšu tirgi ir savstarpēji saistīti, līdz ar to sniegumu fondam, kurš iegulda vienā valstī, var ietekmēt situācija otras valsts akciju vai obligāciju tirgū.

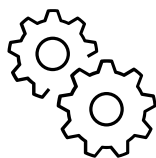

Sintētiskais riska un ienesīguma rādītājs (SRRI) - SRRI ir PVKIU fondu ieguldītājiem paredzētās pamatinformācijas (KIID) galvenais rādītājs. SRRI ir fonda kopējā riska un ienesīguma attiecības rādītājs. Fondus klasificē skalā no 1 līdz 7, kur SRRI rādītājs 1 nozīmē viszemāko risku un 7 – visaugstāko risku. Parasti SRRI tiek aprēķināts no ienesīguma svārstīguma iepriekšējo 5 gadu periodā vai kopš fonda dibināšanas, ja šis periods ir īsāks.

Valūtas risks. Ārvalstu valūtā denominētu ieguldījumu gadījumā pastāv risks, ka klientam var rasties zaudējumi no šādiem ieguldījumiem dēļ nelabvēlīgām izmaiņām dažādu valūtu kursos.

Emitenta risks ir saistīts ar varbūtību, ka instrumenta vērtība var būtiski samazināties vai zaudēt vērtību ieguldījumu pārvaldes sabiedrības neatbilstošas darbības dēļ.

Likviditātes risks. Parasti ieguldījumu fondu daļu turētājiem ir prasījuma tiesības saskaņā ar konkrētā fonda noteikumiem. Atsevišķos gadījumos fonda daļu izpirkšanu var uz laiku apturēt. Piemēram, ja fonds ir ieguldījis nelikvīdos finanšu instrumentos, tos ir grūti pārdot, un attiecīgi fonds nespēj izpirkt fondu daļas no ieguldītājiem. Fonda daļu izpirkšanu aptur arī gadījumā, ja tiek uzsākta fonda likvidācijas procedūra.

Nodokļi un piemērojamās maksas

Ienākumam, kas tiek gūts no ieguldījumiem finanšu instrumentos, var tikt piemēroti nodokļi. Ieguldījumu konts ļauj Latvijas nodokļu rezidentiem atlikt nodokļa samaksu no kapitāla pieauguma. Nodokļu režīmu ietekmē katra klienta individuālie apstākļi, un nākotnē tas var mainīties. Klientiem patstāvīgi jāizvērtē visi apstākļi, kuri saistīti ar nodokļiem attiecībā uz ieguldījumu veikšanu vai to atdevi.

Iespējamās maksas:

- Pirkšanas un pārdošanas maksa
- Maksa par glabāšanu

Var tikt piemērotas arī citas maksas (piemēram, fonda pārvaldīšanas maksa vai citas fonda prospektā norādītās maksas), kas netiek maksātas tieši, jo tās ir iekļautas fondu daļu vērtībā.

Detalizētāku informāciju par maksām skatīt SEB bankas Vienotajā pakalpojumu cenrādī.